

מעשה עד שנוטל רשות מהעליון
ההוא שעליו, כמו שבארנו
למעלה בנעשה אדם.

נעשה ודאי על שנים נאמר. שזה
אמר לאותו שלמעלה ממנו
נעשה, ולא עושה דבר אלא
ברשות באמירה מאותו
שלמעלה ממנו, ואותו שלמעלה
ממנו לא עושה דבר עד שנוטל
עצה מחברו. אבל אותו שנקרא
עלת על כל העלות, שאין למעלה
ממנו, ואין למטה ששונה לו. זהו
שכתוב (ישעיה מ) ואל מי תדמיוני
וגו'. אמר, ראו עתה כי אני אני
הוא ואין אלהים עמדי, שנוטל
ממנו עצה, כמו ההוא שאמר
ויאמר אלהים נעשה אדם
בצלמנו.

קמו כל החברים ואמרו, רבי, תן
לנו רשות לדבר במקום הזה.
אמרו, והרי אמרת למעלה שעלת
העלות אמר לפתך נעשה אדם,
ואיך אמרו בעלת העלות שלא
נוטל עצה ורשות אלא הוא לבדו
בלי שתוף וחשבון, שכתוב ואין
אלהים עמדי, אפלו אלהים של
אצילות?

אמר להם, תהיינה שומעות
אזניכם מה שפיתך מדבר. והרי
לא אמרתי לכם עכשו שיש
שנקרא עלת העלות, ואינו אותו
שנקרא עלת על כל העלות? !
שעלת על כל העלות אין לו שני
שנוטל עצה ממנו, שהוא יחיד
קדם הכל, ואין לו שני ולא שתף

ומשום זה אמר ראו עתה כי אני
אני הוא ואין אלהים עמדי,
שנוטל ממנו עצה. שהוא יחיד
קדם הכל, ואין לו שני ולא שתף
ואין חשבון. שיש אחד בשתוף
כמו זכר ונקבה שנאמר בהם כי
אחד קראתיו וכו'. אבל הוא אחד
בלי חשבון ובלי שתוף, ומשום
זה ואין אלהים עמדי. קמו כל החברים והשתטחו לפניו ואמרו, אשרי מי שרבונו מסכים עמו

דנטיל רשו מההוא עלאה דעלה, כמה
דאוקימנא לעלא בנעשה אדם.

נעשה ודאי, על תרין אתמר דאמר דא לההוא
דלעלא מנה, נעשה ולא עביד מדעם,
אלא ברשו באמירה מההוא דלעלא מנה.
וההוא דלעלא מנה לא עביד מדעם עד דנטיל
עצה מחברה. אבל ההוא דאתקרי עלת על
כל העלות, דלית לעלא מנה ולית לתתא דשוה
ליה. הדא הוא דכתיב (ישעיה מכה) ואל מי תדמיוני
וגו'. אמר ראו עתה פי אני אני הוא ואין
אלהים עמדי, דנטיל עצה מנה, כגונא דההוא
דאמר ויאמר אלהים נעשה אדם בצלמנו.

קמו פלהו חבריא ואמרו רבי הב לן רשו
למללא בהאי אתר. אמרו והא לא אמרת
לעיל דעלת העלות אמר לכתר נעשה אדם,
ואיך אמרת בעלת (דף קל"ב ע"א) העלות דלא נטיל
עצה ורשו אלא איהו בלחודוהי בלא שתוף
וחשבון, דכתיב ואין אלהים עמדי. אפלו
אלהים דאצילות.

אמר לון יהון שמעין אודניכון מה דפומיכו
ממלל. והא לא אמרית לכו השתא דאית
דאתקרי עלת העלות, ולא איהו ההוא
דאתקרי עלת על כל העלות. דעלת על כל
העלות לית ליה תנינא דנטיל עצה מנה. דאיהו
יחיד קדם פלא, ולית ליה שתפא.

ובגין דא אמר ראו עתה פי אני אני הוא ואין
אלהים עמדי דנטיל עצה מנה. דאיהו
יחיד קדם פלא ולית ליה תנינא ולא שתפא.
ולא חשבנא. דאית אחד בשתוף כגון דכר
ונוקבא דאתמר בהון (ישעיה נא ב) פי אחד קראתיו
וכו'. אבל איהו חד בלא חשבון ובלא שתוף.
ובגין דא ואין אלהים עמדי. קמו פלהו חבריא

לגלות סודות טמירים שלא היו מתגלים למלאכים קדושים.

אמר להם, חברים, יש לנו להשלים הפסוק, שפמה סודות טמירים בפסוק הזה, אני אמית ואחיה וגו'. חברים, אני אמית בספירה, ואחיה בספירה. מצד הימין חיים, ומצד השמאל מיתה. ואם לא הספימו שניהם בעמוד האמצעי, לא מתקיים הדין, שהוא במושב שלשה יחד. ורפעים מספירים השלשה לעשות דין, ותבא יד ימין שהיא פשוטה לקבל שבים, שהיא יהו"ה יו"ד ה"א וא"ו ה"א, וזו השכינה נקראת יד ימין מצד החסד, יד שמאל מצד הגבורה. יד יהו"ה מצד העמוד האמצעי. כשאדם חוזר בתשובה, היד הזו מצילתם מן הדין, אבל כשדן עלת על כל העלות, נאמר בו ואין מידי מציל.

ועוד, שלש פעמים יש בפסוק הזה אני אני אני, שיש בהם א א א י י י, שנקמוזו ביו"ד ה"י וא"ו ה"י יו"ד ה"א וא"ו ה"א. ויש בהם שלש ווי"ם - ואי"ן ואחיה ואנ"י, שנקמוזו בשמות הללו. ועם כל זה שבארנו החברים את הפסוק הזה אצל אלהים אחרים - ראו עתה כי אני אני הוא, זה הקדוש ברוך הוא ושכינתו שנאמר בהם אנ"י וה"ו. ואין אלהים עמדי - זה סמאל ונחש. אני אמית בשכינה את מי שהוא רשע, ואני אחיה בה את מי שהוא צדיק. ואין מידי מציל - זו יד יהו"ה שהיא יהו"ה יו"ד ה"א וא"ו ה"א. והיא כו"ו במוכס"ז כו"ו, והכל אמת.

אבל מה שנאמר למעלה על העליון שהוא עלת על כל העלות, הסוד הזה לא נמסר אלא לחכמים ונביאים.

ואשתטחו קמה ואמרו, זכאה בר נש דמארי אסתכם עמה לגלאה רזין טמירין דלא הוו מתגלין למלאכין קדישין.

אמר לון חבריא אית לן לאשלמא קרא, דכמה רזין טמירין בהאי קרא. אני אמית ואחיה וגו'. חבריא אני אמית בספירה, ואחיה בספירה מסטרא דימינא חיי, ומסטרא דשמאלא מיתה. ואי לא אסתכמו תרויהו בעמודא דאמצעיתא לא אתקנים דינא דאנון במותב תלתא פחדא.

ולזמנין אסתכמון תלתא למעבד דינא, וייתי יד ימינא דאיהי פשוטה לקבל שבים.

דאיהו יהו"ה יו"ד ה"א וא"ו ה"א ודא שכינתא אתקרי יד ימין מסטרא דחסד, יד שמאל מסטרא דגבורה. יד יהו"ה מסטרא דעמודא דאמצעיתא. כד בר נש חזר בתשובתא האי יד שיזיב לון מן דינא. אבל כד דן עלת על כל העלות, אתמר ביה ואין מידי מציל.

ועוד תלת זמנין אית בהאי קרא אני אני אני דאית בהון א א א י י י, דאתרמיזו ביו"ד ה"י וא"ו ה"י. יו"ד ה"א וא"ו ה"א. ואית בהון תלת ווי"ן ואי"ן ואחיה ואנ"י דאתרמיזו באלין שמהן. ועם כל דא דהאי קרא אוקמוה חבריא לגבי אלהים אחרים. ראו עתה כי אני אני הוא דא קודשא בריך הוא ושכינתה דאתמר בהו אנ"י וה"ו. ואין אלהים עמדי, דא סמאל ונחש. אני אמית בשכינתא למאן דאיהו חיב. ואני אחיה ביה למאן דאיהו זפאי. ואין מידי מציל דא יד יהו"ה דאיהו יהו"ה יו"ד ה"א וא"ו ה"א. ואיהו כו"ו במוכס"ז כו"ו וכלא קשוט.

אבל מה דאתמר לעלא על עלאה דאיהו עלת על כל העלות, האי רזא לא אתמסר אלא לחכימא ונביאיא.

ועוד נעשה אדם בצלמנו כדמותנו, הא
אוקמוה חבריא על מלאכי השרת,
דאנון אמרו האי קרא, אמרו ליה בתר דהו
ידעין מה דהוה ומה דעתיד למהוי. ואנון הו
ידעי דהוה עתיד למחטי. ואמאי בעי ליה
למעבד. ולא עוד אלא עז"א ועזא"ל הו
מקטרגין עלה זמנא דאמרה שכינתא לקודשא
ברוך הוא נעשה אדם.

אמרו (תהלים קמד ג) מה אדם ותדעהו. מה את בעי
למעבד אדם ותדעהו ועתיד למחטי
קמך באתתא דילה דאיהי חשף. דאור איהו
דכורא. חשף נוקבא. שמאלא חשף דבריאה,
בהווא זמנא שכינתא אמרת לון בהאי דאתון
מקטרגין אתון עתידין למנפל. הדא הוא
דכתיב (בראשית ו ב) ויראו בני האלהים את בנות
האדם. וחשקו בהון וטעו בהון ואפיל לון
שכינתא מקדשה דילהון.

אמרו חבריא אי הכי עז"א ועזא"ל לא
משקרין במלוליהו. דודאי בנוקבא
הוה עתיד למחטי אדם. אלא הכי אמרת
שכינתא אתון דאזדמנתון לקטרוגא קדמי
יתיר מפל צבא מרום, אם אתון הויתון שפירין
מאדם בעובדיכו, יאות לכו לקטרגא עלה.
אבל אם הוא עתיד למחטי באתתא חדא אתון
בנשין סגיאין. כמא דאתמר (שם ו) ויראו בני
האלהים את בנות האדם. בנות האדם ולא בת
האדם. ולא עוד אלא אם אדם חב הא
אקדימית ליה תשובה לאחזרא למארה
ולאתתקנא במא דחב.

אמרו ליה חבריא אם פן אמאי פלי האי. אמר
רבי אלעזר לחבריא אי לא הוה הכי
דברא קודשא בריך הוא יצר הטוב ויצר הרע
דאנון אור וחשף, לא הוה זכו וחובה לאדם

ועוד נעשה אדם בצלמנו כדמותנו, הא
אוקמוה חבריא על מלאכי השרת,
דאנון אמרו האי קרא, אמרו ליה בתר דהו
ידעין מה דהוה ומה דעתיד למהוי. ואנון הו
ידעי דהוה עתיד למחטי. ואמאי בעי ליה
למעבד. ולא עוד אלא עז"א ועזא"ל הו
מקטרגין עלה זמנא דאמרה שכינתא לקודשא
ברוך הוא נעשה אדם.

אמרו (תהלים קמד ג) מה אדם ותדעהו. מה את בעי
למעבד אדם ותדעהו ועתיד למחטי
קמך באתתא דילה דאיהי חשף. דאור איהו
דכורא. חשף נוקבא. שמאלא חשף דבריאה,
בהווא זמנא שכינתא אמרת לון בהאי דאתון
מקטרגין אתון עתידין למנפל. הדא הוא
דכתיב (בראשית ו ב) ויראו בני האלהים את בנות
האדם. וחשקו בהון וטעו בהון ואפיל לון
שכינתא מקדשה דילהון.

אמרו חבריא אי הכי עז"א ועזא"ל לא
משקרין במלוליהו. דודאי בנוקבא
הוה עתיד למחטי אדם. אלא הכי אמרת
שכינתא אתון דאזדמנתון לקטרוגא קדמי
יתיר מפל צבא מרום, אם אתון הויתון שפירין
מאדם בעובדיכו, יאות לכו לקטרגא עלה.
אבל אם הוא עתיד למחטי באתתא חדא אתון
בנשין סגיאין. כמא דאתמר (שם ו) ויראו בני
האלהים את בנות האדם. בנות האדם ולא בת
האדם. ולא עוד אלא אם אדם חב הא
אקדימית ליה תשובה לאחזרא למארה
ולאתתקנא במא דחב.

אמרו ליה חבריא אם פן אמאי פלי האי. אמר
רבי אלעזר לחבריא אי לא הוה הכי
דברא קודשא בריך הוא יצר הטוב ויצר הרע
דאנון אור וחשף, לא הוה זכו וחובה לאדם